

INHOUD

Samenvatting en conclusies	ii
Aanbevelingen	iii
1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding en proces	4
1.2 Doel van evaluatie	4
1.3 Leeswijzer	5
2 Overzicht projecten in vogelvlucht (periode 1994-2001)	6
2.1 Wat is de status van de ingediende projecten?	6
2.2 Welke organisaties dienen projecten in?	6
2.3 Welke projecten worden ingediend?	7
2.4 Conclusies	8
3 Uitkomsten uit enquête	9
3.1 Respondenten in beeld	9
3.1.1 Status van projecten	9
3.1.2 Respondenten naar thema	9
3.1.3 Respondenten naar organisatie	10
3.1.4 Actuele onderwerpen voor 2002 en 2003	
3.1.5 Conclusies	11
3.2 Doelstelling Experimentenkrediet Volkshuisvesting	12
3.2.1 Mening van respondenten over de stellingen	12
3.2.2 Uitstraling en kennisoverdracht	14
3.2.3 Conclusies	16
3.3 Effectiviteit	17
3.3.1 Besteding van subsidies	17
3.3.2 Financiering	18
3.3.3 Conclusies	19
3.4 Publiciteit	20
3.4.1 De aanvraagprocedure	20
3.4.2 Beoordeling brochure Experimentenkrediet Volkshuisvesting	21
3.4.3 Verbeteringen voor de publiciteit	21
3.4.4 Conclusies	22
Bijlagen	
Bijlage 1 Overzicht argumenten stelling 1	
Bijlage 2 Overzicht argumenten stelling 2	
Bijlage 3 Beschrijving nieuwe projecten	
Bijlage 4 Overzicht ingediende projecten (1994-2001)	
Bijlage 5 Overzicht uitkomsten enquête in absolute waarden	

Samenvatting en conclusies

De evaluatie Experimentenkrediet Volkshuisvesting 1994-2001 geeft inzicht in het beeld van externe partijen (aanvragers en potentiële doelgroepen) met betrekking tot de doelstelling van de stimuleringsregeling, de besteding van de subsidies en de procedure en de publiciteit van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting. In 1998 heeft er intern een inhoudelijke evaluatie van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting plaats gevonden. Eind 2001 is het Experimentenkrediet Volkshuisvesting als derde beleidsaudit aangewezen in het kader van de nota 'Auditing bij de provincie Utrecht, sluitstuk bij organisatieontwikkeling'.

De aanleiding voor deze evaluatie is de vraag vanuit het bestuur om naast een intern inhoudelijke (Evaluatie Experimentenkrediet Volkshuisvesting 1994-1998) en beleidsbestuurlijke (De beleidsaudit) onderzoek, ook een externe toetsing uit te voeren onder de doelgroepen van de stimuleringsregeling (externe partijen) door de sector Wonen en stedelijke vernieuwing.

Voor het verkrijgen van informatie over meningen / opinies en kennis is gekozen voor het uitzetten van een schriftelijke enquête onder drie doelgroepen; de indieners van projecten die in het verleden zijn gehonoreerd en niet zijn gehonoreerd en onder doelgroepen die in het verleden geen aanspraak hebben gemaakt op de stimuleringsregeling.

Er zijn in totaal 134 enquêtes verstuurd. Het totale respons op de enquête is 57. De meeste reacties kwamen van de doelgroepen die in het verleden geen aanspraak hebben gemaakt op de stimuleringsregeling. Dit betekent dat de respons onder de indieners van projecten laag was. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het totale bruikbare respons voor de evaluatie lager is dan 43%, namelijk 20%. Dit betekent dat de relatieve cijfers van de resultaten uit de evaluatie voor een correcte benadering bekeken moeten worden in relatie tot de absolute waarden.

Uitkomsten enquête

Actuele onderwerpen

De meest actuele onderwerpen voor de komende twee jaar zijn: wonen en zorg, kwaliteit van woningen en woonomgeving, huisvesting van bijzondere doelgroepen, aanpasbaar bouwen en wonen, wonen en ICT, duurzaam bouwen en leefbaarheid. Dit betekent dat om vernieuwende en experimentele initiatieven blijven te stimuleren voor de komende twee jaar ingezet moet worden op deze thema's bij de verdeling van de subsidies.

Doelstelling Experimentenkrediet Volkshuisvesting

De doelstelling van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting als ondersteunend, aanvullend en stimulerend volkshuisvestingsbeleid voor vernieuwende en experimentele initiatieven wordt gedragen door de externe partijen¹. De indieners van gehonoreerde projecten geven aan dat met name de haalbaarheid van vernieuwende projecten en projecten met een experimenteel karakter gewaarborgd worden door de subsidie. Ten tweede geven de indieners aan dat de subsidie een zeer positieve uitstraling heeft op andere externe partijen. Deze positieve uitstraling bestaat uit de bereidheid van andere externe partijen voor financiële ondersteuning (multipliereffect). De bereidheid van andere partijen zorgt voor een breed gestimuleerd en vernieuwend volkshuisvestingsbeleid. Dit betekent dat de stimuleringsregeling belangrijk is als stimulans voor het volkshuisvestingsbeleid binnen de provincie Utrecht.

¹ Hieronder vallen de drie doelgroepen van de enquête indieners van gehonoreerde en niet-gehonoreerde projecten en doelgroepen die in het verleden geen aanspraak hebben gemaakt op de stimuleringsregeling.

Het belang van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting als aparte stimuleringsregeling wordt onderstreept door de externe partijen. De externe partijen geven aan dat een bundeling in het ISV vertragend werkt op de procedure, de toegankelijkheid voor andere doelgroepen minder wordt en geen ruimte biedt voor particulier initiatief. Het experimentele karakter en de herkenbaarheid van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting gaat verloren. Dit betekent dat het Experimentenkrediet Volkshuisvesting als aparte stimuleringsregeling moet blijven bestaan.

Uitstraling en kennisoverdracht

De gehonoreerde projecten van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting kunnen worden toegepast door anderen. Er vindt uitstraling plaats binnen en buiten de organisatie van de indieners van de gehonoreerde projecten. De kennisoverdracht vindt plaats door formeel en / of informeel overleg. Met name de kennis over de planvoorbereiding en de inhoudelijke en beleidsmatige informatie wordt overgedragen op anderen. De uitstraling en kennisoverdracht vindt op dit moment niet structureel plaats.

Besteding

In 82% van de gehonoreerde projecten zijn de subsidies effectief en doelmatig besteed. De subsidies zijn volgens de criteria van de stimuleringsregeling ingezet voor het doen van onderzoek, het opstellen van plannen of voor de procesbegeleiding.

Financiering

De subsidie is als financiële bron voor het project een ruggesteun voor de totale kostendeckking. De voornaamste redenen om een project in te dienen zijn de voorbeeldwerking, de voorwaarde aan kennisoverdracht en de publiciteit rondom de stimuleringsregeling. De stimuleringsregeling is bedoeld als ondersteuning en aanvulling op de totale dekking van kosten van het project. Desondanks is er behoefte aan een verhoging van het maximale toe te kennen bedrag per project.

Informatieverschaffing procedure

De afhandeling van de aanvragen en de toekenning van de subsidies worden uitstekend tot goed gewaardeerd. Ook de informatieverschaffing over de stimuleringsregeling en aanvraagprocedure door middel van de brochure wordt uitstekend tot goed gewaardeerd. Dit betekent dat de indieners en potentiële doelgroepen voldoende en op een goede tot uitstekende wijze worden geïnformeerd over de stimuleringsregeling en op de hoogte worden gesteld van de toezegging en verlening van de subsidies.

Publiciteit

Er is behoefte aan andere middelen van kennisoverdracht en publiciteit. Er bestaat een grote behoefte aan een publicatie over de afgeronde projecten en vermelding van de projecten op de provinciale website (passieve vorm van informatie-uitwisseling). Daarnaast is er behoefte aan het participeren in een platform / kenniscentrum of werkbezoeken / excursies naar de afgeronde projecten (actieve vorm van informatie-uitwisseling).

Aanbevelingen

Aanbevolen wordt:

- Het Experimentenkrediet Volkshuisvesting te continueren als stimulator voor vernieuwende en experimentele projecten op het gebied van de volkshuisvesting.
- Het Experimentenkrediet Volkshuisvesting als aparte stimuleringsregeling te handhaven en niet te bundelen in het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing;
- Bij de verdeling van de subsidies voor de komende periode in te zetten op de volgende thema's: wonen en zorg, kwaliteit van woningen en woonomgeving, huisvesting van bijzondere doelgroepen, aanpasbaar bouwen en wonen, wonen en ICT, duurzaam bouwen en leefbaarheid;
- Het maximale beschikbare bedrag per project te verhogen;
- Op een structurele manier sturing te geven aan kennisoverdracht door passieve en/of actieve vormen van informatie-uitwisseling;
- Uitvoering te geven aan passieve vormen van informatie-uitwisseling als bijvoorbeeld het uitbrengen van een publicatie, vermelding van afgeronde projecten op het internet;
- Uitvoering te geven aan actieve vormen van informatie-uitwisseling als bijvoorbeeld het opzetten van een platform / kenniscentrum, organiseren van werkbezoeken en/of excursies.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het Experimentenkrediet Volkshuisvesting is in 1993 ingesteld door de Provinciale Staten van Utrecht. Hiermee werd uitvoering gegeven aan de beleidsuitspraak in de 'Nota over de Volkshuisvesting in de provincie Utrecht 1994-1997' dat de provincie haar ondersteunende en stimulerende rol op het terrein van de volkshuisvesting invult onder andere door het bevorderen van vernieuwing.

Het Experimentenkrediet Volkshuisvesting kent subsidie toe aan projecten met een experimenteel karakter en vernieuwende initiatieven op het terrein van volkshuisvesting. Gemeenten, woningcorporaties, zorginstellingen, stichtingen werkzaam voor aandachtsgroepen op de woningmarkt en particulieren kunnen van de subsidie gebruik maken. De subsidie is vooral bedoeld als ruggesteun of het over de drempel helpen van een project.

In 1998 heeft er intern een inhoudelijke evaluatie van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting plaats gevonden. Aan de evaluatie is uitvoering gegeven naar aanleiding van de vraag door de Statencommissie Ruimte en Groen tijdens de behandeling van de verdeling van het Experimentenkrediet 1997. In de evaluatie is onderzocht in hoeverre de doelstelling en de effectiviteit van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting voor de periode 1994-1998 bereikt waren. De conclusie van de evaluatie was dat het Experimentenkrediet Volkshuisvesting breder moest ingezet worden op verschillende beleidsthema's.

Eind 2001 is het Experimentenkrediet Volkshuisvesting als derde beleidsaudit aangewezen. De audit is uitgevoerd in het kader van de nota 'Auditing bij de provincie Utrecht, sluitstuk bij organisatieontwikkeling'. In de audit is de kwaliteit van het politiek-bestuurlijke beleidsproces onderzocht van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting.

De aanleiding voor deze evaluatie van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting over de periode 1994 tot en met 2001 is de vraag vanuit het bestuur om naast een intern inhoudelijke (Evaluatie Experimentenkrediet Volkshuisvesting 1994-1998) en beleidsbestuurlijke (De beleidsaudit) onderzoek, ook een externe toetsing uit te voeren onder de doelgroepen van de stimuleringsregeling (externe partijen) door de sector Wonen en stedelijke vernieuwing.

1.2 Doel van evaluatie

De doelstelling van de evaluatie is inzicht krijgen in het beeld van externe partijen (aanvragers en potentiële doelgroepen) op het Experimentenkrediet Volkshuisvesting met betrekking tot de doelstelling van de stimuleringsregeling, de besteding van de subsidies en de procedure en de publiciteit van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting.

Doel van de evaluatie:

1. inzicht krijgen in beeld van de aanvragers en de potentiële doelgroepen van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting over de doelstelling van de stimuleringsregeling;
2. inzicht krijgen in beeld van de aanvragers en de potentiële doelgroepen van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting over de besteding van de subsidies;
3. inzicht krijgen in beeld van de aanvragers en de potentiële doelgroepen van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting over de procedure en publiciteit.

methode

Voor het verkrijgen van informatie over meningen / opinies en kennis is gekozen voor het uitzetten van een schriftelijke enquête onder drie verschillende doelgroepen. Er zijn in totaal 134 enquêtes verstuurd.

De enquête is verstuurd naar:

1. indieners van projecten die in het verleden zijn gehonoreerd;
2. indieners van projecten die in het verleden niet zijn gehonoreerd;
3. de doelgroepen die in het verleden geen aanspraak hebben gemaakt op de stimuleringsregeling.

1.3 Leeswijzer

De evaluatie geeft inzicht in het beeld van externe partijen op het Experimentenkrediet Volkshuisvesting. De evaluatie bestaat uit twee delen. In het eerste deel (hoofdstuk 2) wordt het kader aangegeven van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting. In het kader wordt in vogelvlucht een chronologisch overzicht gegeven van de projecten over de periode 1994 tot en met 2001. Het tweede deel (hoofdstuk 3) gaat in op de uitkomsten van de enquête.

De *uitkomsten* van de enquête worden beschreven in hoofdstuk drie. Elke paragraaf wordt afgesloten met een korte conclusie. Het beeld van de respondenten naar status van ingediend project, thema en organisatie wordt beschreven in de eerste paragraaf. De tweede paragraaf geeft inzicht in het beeld van de respondenten op de doelstelling van de stimuleringsregeling. De effectiviteit van de stimuleringsregeling wordt beschreven in de derde paragraaf. De vierde paragraaf gaat in op de mening van de respondenten over de aanvraagprocedure en de brochure van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting. In de laatste paragraaf worden de conclusies gegeven en aanbevelingen gedaan voor verbeteringen naar aanleiding van de uitkomsten van de enquête.

2 Overzicht projecten in vogelvlucht (periode 1994-2001)

Hoofdstuk twee geeft het kader aan van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting. Het kader geeft inzicht in de projecten naar status, organisatie van de aanvrager en ingediend beleidsthema over de periode 1994 tot en met 2001.

2.1 Wat is de status van de ingediende projecten?

In de periode 1994-2001 zijn in totaal 136 projecten ingediend voor een bijdrage van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting. Van het totaal aantal ingediende projecten is iets meer dan de helft (52%) gehonoreerd. Het aantal aanvragen is over de periode 1994-2001 verviervoudigd. In de beginperiode (zie tabel 1: 1995 en 1996) zijn naar verhouding meer aanvragen afgewezen dan gehonoreerd, namelijk 80%. Later in de periode neemt dit percentage af (40%), maar blijft vrij hoog. Het aantal aanvragen is in 2000 sterk teruggelopen ten opzichte van het aantal aanvragen van het vorige en daaropvolgende jaar.

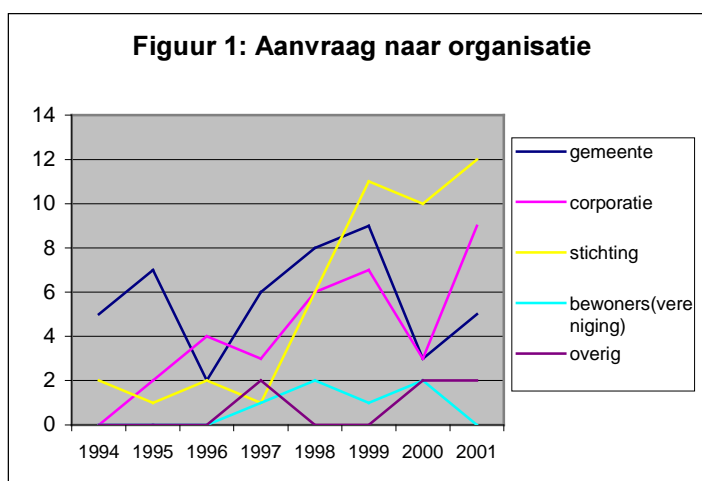
Jaar	Gehonoreerd		Niet-gehonoreerd		Totaal aantal ingediend
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
1994	3	43	4	57	7
1995	2	20	8	80	10
1996	2	25	6	75	8
1997	7	54	6	46	13
1998	9	41	13	59	22
1999	15	54	13	46	28
2000	15	75	5	25	20
2001	18	64	10	36	28
Totaal	71	52	65	48	136

Tabel 1: Status van de ingediende projecten over de periode 1994-2001

2.2 Welke organisaties dienen projecten in?

Het aantal verschillende organisaties dat gebruik heeft gemaakt van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting is in de periode 1994-2001 toegenomen.

In de beginperiode maakten voornamelijk gemeenten, corporaties en stichtingen¹ gebruik van de regeling. Vanaf 1997 maakten ook particulieren, bewonersorganisaties en zorginstellingen gebruik van de regeling.

¹ stichtingen werkzaam voor aandachtsgroepen op de woningmarkt

Vanaf 1999 is het aantal aanvragen van stichtingen gestegen met 100%. Het aantal aanvragen van gemeenten is daarentegen gedaald.

Jaar	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	Totaal	%
	Aantal									
Gemeente	5	7	2	6	8	9	3	5	45	33
Corporatie	0	2	4	3	6	7	3	9	34	25
Stichting	2	1	2	1	6	11	10	12	45	33
Bewoners	0	0	0	1	2	1	2	0	6	4
Overig	0	0	0	2	0	0	2	2	6	4
Totaal	7	10	8	13	22	28	20	28	136	100

Tabel 2: aantal projecten naar soort organisatie over de periode 1994-2001 (absolute getallen)

2.3 Welke projecten worden ingediend?

Het aantal verschillende thema's is over de periode 1994-2001 toegenomen (zie tabel 3). In de beginperiode werden uitsluitend projecten ingediend in het kader van duurzaamheid en ouderenhuisvesting. Vanaf 1996 werden er naast deze onderwerpen ook projecten ingediend in het kader van wonen en zorg, huisvesting van doelgroepen en stedelijke vernieuwing. Vanaf 1999 heeft er een verbreding van de onderwerpen plaats gevonden en werden er projecten ingediend op alle thema's.

Verschuivingen in de aanvragen per thema zijn te zien bij wonen en zorg en duurzaam bouwen. Het aantal aanvragen in het kader van wonen en zorg is sterk toegenomen. Het aantal aanvragen in het kader van duurzaamheid neemt in 1998 en 1999 toe en vervolgens weer af.

Jaar	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	Totaal	%
Onderwerp	Aantal									
Duurzaamheid	3	5	1	4	6	11	3	2	35	28
Wonen en zorg	0	0	2	4	8	5	11	10	40	29
Ouderenhuisvesting	4	5	1	0	0	5	0	4	19	14
Jongerenhuisvesting	0	0	0	0	0	1	0	2	3	2
Huisvesting doelgroepen	0	0	3	1	4	3	3	1	15	11
Stedelijke Vernieuwing	0	0	1	3	0	2	1	4	11	8
Leefbaarheid	0	0	0	0	0	1	0	3	4	3
Overig	0	0	0	1	3	1	2	2	9	7
Totaal	7	10	8	13	22	28	20	28	136	100

Tabel 3: aantal projecten naar thema over de periode 1994-2001 (absolute getallen)

2.4 Conclusies

In de beginperiode werden naar verhouding meer projecten afgewezen dan gehonoreerd. Dit komt door de toename van het totale beschikbare budget voor het Experimentenkrediet Volkshuisvesting. Het bedrag is verhoogd van 36.300,- naar 81.680,- in 1997. Inherent hieraan is de toename van de reikwijdte van het Experimentenkrediet over de afgelopen periode. Dit is te herleiden uit het aantal aanvragen dat is gestegen. Daarmee is ook de bekendheid van én met het Experimentenkrediet Volkshuisvesting gestegen onder de aanvragers.

De bekendheid is ook toegenomen onder meer verschillende soorten organisaties. Dit is te herleiden uit de stijging van het aantal aanvragen naar organisatie en naar het aantal aanvragen per thema. Deze laatste toename per thema valt tevens te verklaren uit de uitkomsten van de interne evaluatie op inhoudelijke aspecten van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting in 1998. Als resultaat van deze evaluatie is bij de verdeling van de projecten breder ingezet op meerdere thema's met name op jongerenhuisvesting en leefbaarheid. Vanaf 1999 worden er projecten ingediend op o.a. deze thema's.

3 Uitkomsten uit enquête

Hoofdstuk drie gaat in op de uitkomsten van de enquête. De enquête is verstuurd naar drie doelgroepen namelijk, indieners van projecten die zijn gehonoreerd, indieners van projecten die niet zijn gehonoreerd en naar potentiële doelgroepen die in het verleden geen aanspraak hebben gemaakt op de stimuleringsregeling. In dit hoofdstuk wordt onder respondenten deze doelgroepen bedoeld (tenzij anders aangegeven).

3.1 Respondenten in beeld

Als eerste wordt in deze paragraaf het beeld van de respondenten beschreven. Dit beeld bestaat uit de respondenten naar status van het project (gehonoreerde / niet-gehonoreerde / geen aanspraak), de respondenten naar thema waarop de projecten zijn ingediend en de respondenten naar organisatie waar ze werkzaam zijn. Vervolgens worden de uitkomsten gepresenteerd van de meest actuele onderwerpen voor 2002 en 2003 waarvoor het Experimentenkrediet Volkshuisvesting ingezet kan worden.

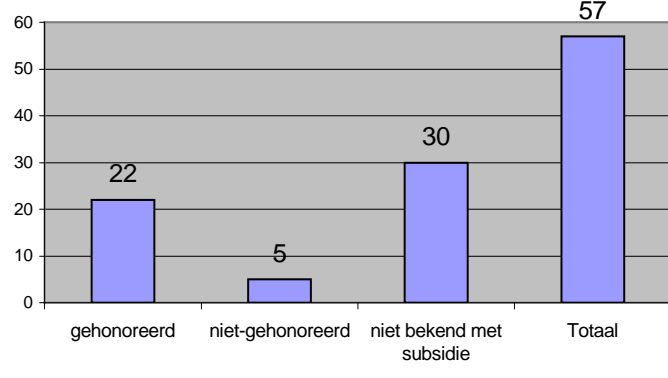
3.1.1 Status van projecten

Er zijn 134 enquêtes verstuurd. In totaal zijn er 57 reacties ontvangen. Er is een respons van 43% op de enquête.

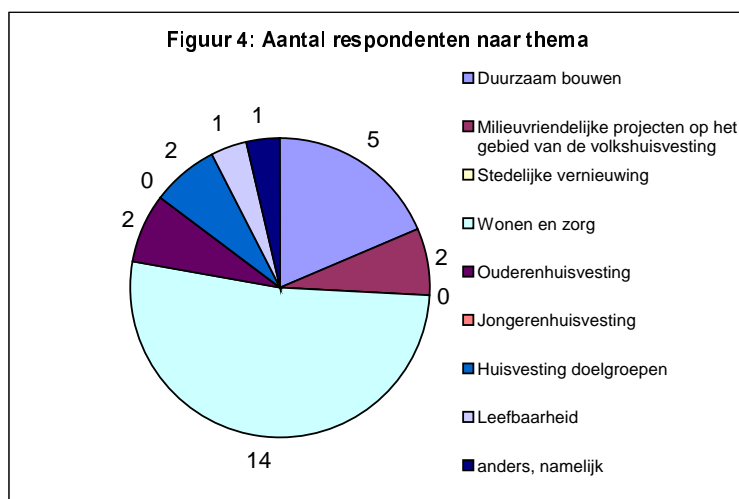
De meeste reacties (52%) kwamen van de doelgroepen die in het verleden geen aanspraak hebben gemaakt op de subsidie-regeling. Daarvan gaven 21 respondenten als reden dat er geen projecten voorhanden waren die in aanmerking kwamen voor de stimuleringsregeling. Negen respondenten gaven aan niet bekend te zijn met de stimuleringsregeling.

Daarnaast zijn er 22 reacties ontvangen van indieners van projecten die zijn gehonoreerd en 5 reacties van indieners van projecten die niet zijn gehonoreerd.

Figuur 2: Aantal respondenten naar status van ingediend project

3.1.2 Respondenten naar thema

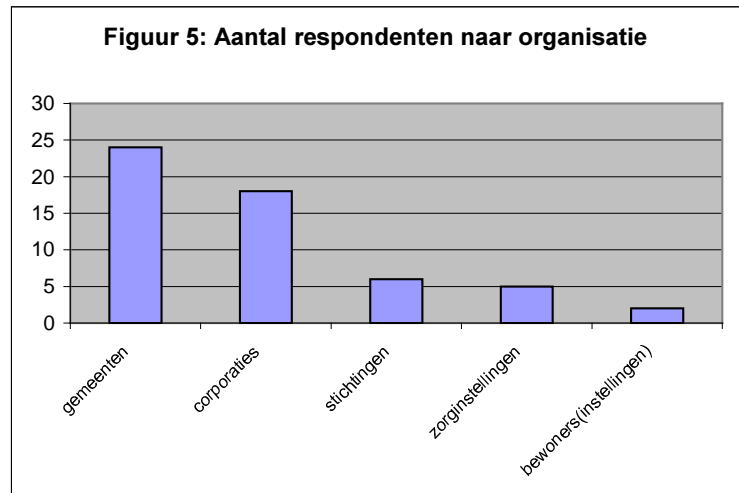

De helft (51%) van de respondenten die een project heeft ingediend (zowel gehonoreerd als niet-gehonoreerd) heeft een project ingediend in het kader van wonen en zorg. Op de tweede plaats staat duurzaam bouwen.

Het aantal reacties van deze respondenten naar thema komt overeen met het beeld van het totaal aantal ingediende projecten naar thema (zie 2.3 tabel 3, blz. 7). Het merendeel van het totaal aantal projecten is ingediend in het kader van duurzaamheid en wonen en zorg.

3.1.3 Respondenten naar organisatie

De meeste reacties op de enquête kwamen van gemeenten en woningcorporaties. Het merendeel van deze twee organisaties heeft in het verleden geen aanspraak gemaakt op de stimuleringsregeling of was niet bekend met de regeling.

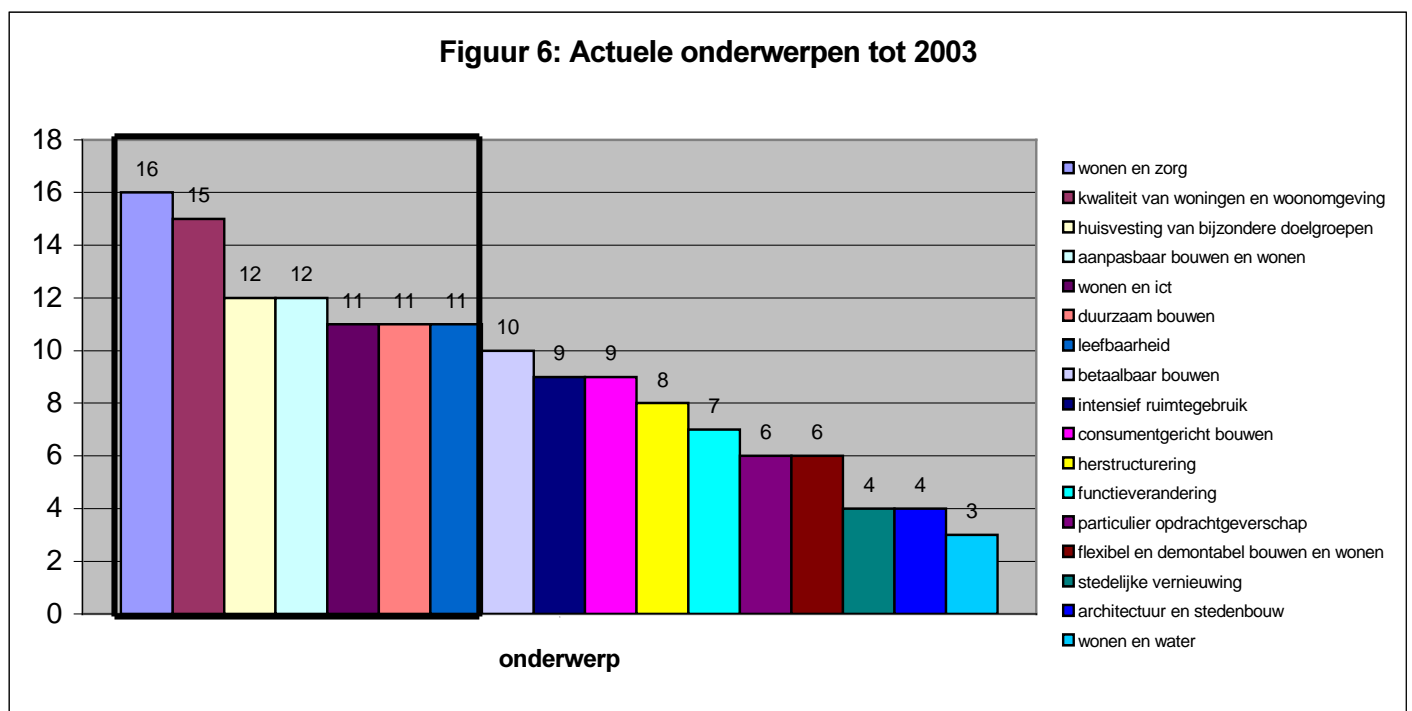

3.1.4 Actuele onderwerpen voor 2002 en 2003

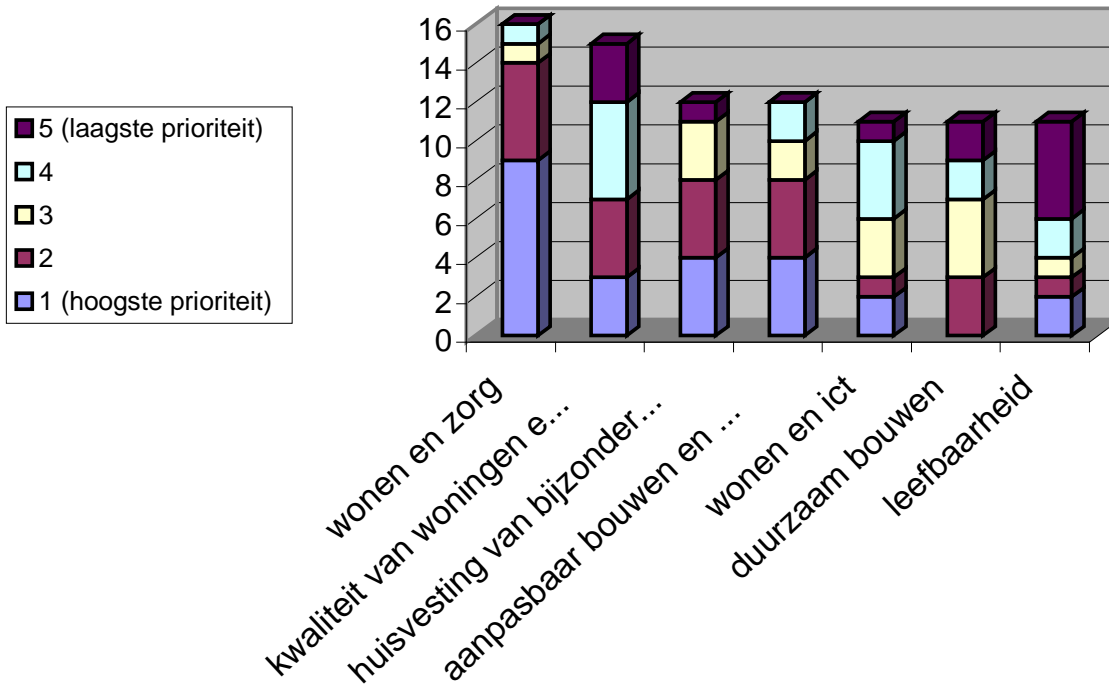
Aan de respondenten is gevraagd wat voor de jaren 2002 en 2003 de meest belangrijke actuele onderwerpen zijn waarvoor het Experimentenkrediet Volkshuisvesting ingezet moet worden. Hierbij moesten de 5 meest actuele onderwerpen aangegeven worden.

De vijf meest actuele onderwerpen zijn **wonen en zorg**, **kwaliteit van woningen en woonomgeving**, **huisvesting van bijzondere doelgroepen** (12) en **aanpasbaar bouwen en wonen** (12), **wonen en ICT** (11), **duurzaam bouwen** (11) en **leefbaarheid** (11) (zie figuur 6). De vijf minst actuele onderwerpen zijn particulier opdrachtgeverschap, flexibel en demontabel bouwen en wonen, stedelijke vernieuwing, architectuur en stedenbouw en wonen en water.

De respondenten moesten bij de 5 meest actuele onderwerpen ook de prioriteit aangeven. In figuur 7 (zie blz. 11) zijn deze onderwerpen uitgezet naar prioriteit.

Figuur 7: De 5 belangrijkste onderwerpen naar prioriteit

3.1.5 Conclusies

Respons

Het totale respons op de enquête is 43%. Dit houdt in dat vier op de tien geënquêteerden gereageerd hebben. De meeste reacties kwamen van de doelgroepen die in het verleden geen aanspraak hebben gemaakt op de stimuleringsregeling. Dit betekent dat de respons onder de indieners van projecten laag was. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het totale bruikbare respons voor de evaluatie lager is dan 43%. Dit betekent dat de relatieve cijfers van de resultaten uit de evaluatie voor een correcte benadering bekeken moeten worden in relatie tot de absolute waarden.

Actuele onderwerpen

De meest actuele onderwerpen voor de komende twee jaar zijn: wonen en zorg, kwaliteit van woningen en woonomgeving, huisvesting van bijzondere doelgroepen, aanpasbaar bouwen en wonen, wonen en ICT, duurzaam bouwen en leefbaarheid. Dit betekent dat, vanuit de doelstelling van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting om vernieuwende en experimentele initiatieven te stimuleren, bij de verlening van de subsidies ingezet moet worden op deze onderwerpen.

3.2 Doelstelling Experimentenkrediet Volkshuisvesting

Paragraaf 3.2 beschrijft het beeld van de respondenten op de doelstelling van de stimuleringsregeling. Allereerst worden de meningen gegeven van de respondenten over de doelstelling naar aanleiding van de stelling over het Experimentenkrediet Volkshuisvesting als stimulans voor het volkshuisvestingsbeleid binnen de provincie Utrecht. Vervolgens worden de meningen weer gegeven van de respondenten over het opnemen van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting in het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing. De belangrijkste voorwaarde van de stimuleringsregeling is de uitstraling en de kennisoverdracht van het gehonoreerde project op anderen. Het effect van de voorwaarde en in hoeverre hieraan uitvoering is gegeven wordt beschreven in paragraaf 3.2.2. De laatste paragraaf gaat in op de conclusies.

3.2.1 Mening van respondenten over de stellingen

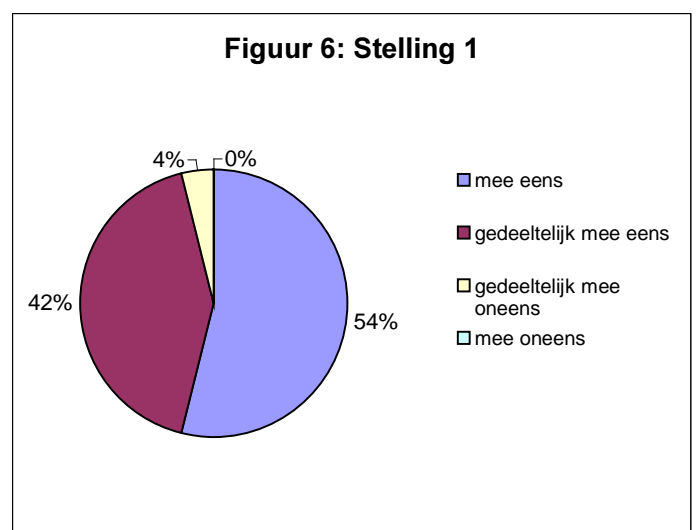
Stelling 1

Het doel van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting is het bevorderen van experimentele projecten en vernieuwende initiatieven op het gebied van de volkshuisvesting. De provincie wil met de stimuleringsregeling een ondersteunende rol en stimulans zijn voor het volkshuisvestingsbeleid binnen de Provincie Utrecht. Aan de respondenten is gevraagd hun mening te geven over deze rol. Er is gevraagd te reageren op de volgende stelling (1):

“Een subsidie voor experimentele projecten en vernieuwende initiatieven, als het Experimentenkrediet Volkshuisvesting, is onmisbaar als stimulans voor het volkshuisvestingsbeleid van de provincie Utrecht.”

Meer dan 90% vindt dat het Experimentenkrediet Volkshuisvesting een stimulans is voor het volkshuisvestingsbeleid binnen de provincie Utrecht. Daarvan is 54% het eens met de stelling, 42% is het gedeeltelijk eens. Enkele argumenten zijn:

- ‘ Voor veel projecten is de subsidie van essentieel belang. De haalbaarheid van het project valt of staat ermee.’
- ‘ Voor ons is de subsidie erg belangrijk geweest. Dit heeft ook andere partijen over de streep getrokken om financiële ondersteuning te geven.’
- ‘ Experimenten blijven nodig als stimulans voor meer grootschalige toepassing.’

De kern van de argumenten kan als volgt kort worden samengevat (zie ook bijlage 1):

- Haalbaarheid van vernieuwend project dor subsidie gewaarborgd (4)
- Multipliereffect van subsidie voor financiële ondersteuning van andere partijen (4)
- Uitstraling van subsidie op andere projecten / beleidsvoering (4)
- Ruggesteun en stimulerend voor projecten, niet onmisbaar (6)
- Toegankelijke procedure maakt extra inzet voor bepaalde projecten mogelijk (1)

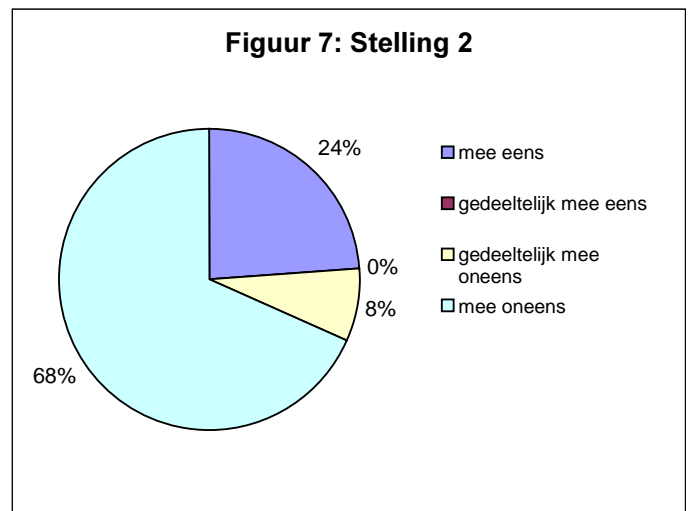
Stelling 2

In het kader van de bundeling en vereenvoudiging van geldstromen bestaat de wens de provinciale regeling te integreren in het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing. Het Experimentenkrediet Volkshuisvesting vormt dan een onderdeel van het ISV. Voor ISV-gelden kunnen alleen gemeenten aanspraak maken. Aan de respondenten is gevraagd hun mening hierover te geven. De stelling luidt (2):

“Het Experimentenkrediet Volkshuisvesting moet, in het kader van de bundeling en vereenvoudiging van de geldstromen, geïntegreerd worden in het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing.”

75% vindt dat het Experimentenkrediet Volkshuisvesting moet blijven bestaan als een aparte stimuleringsregeling en niet moet worden opgenomen in het ISV. Enkele argumenten zijn:

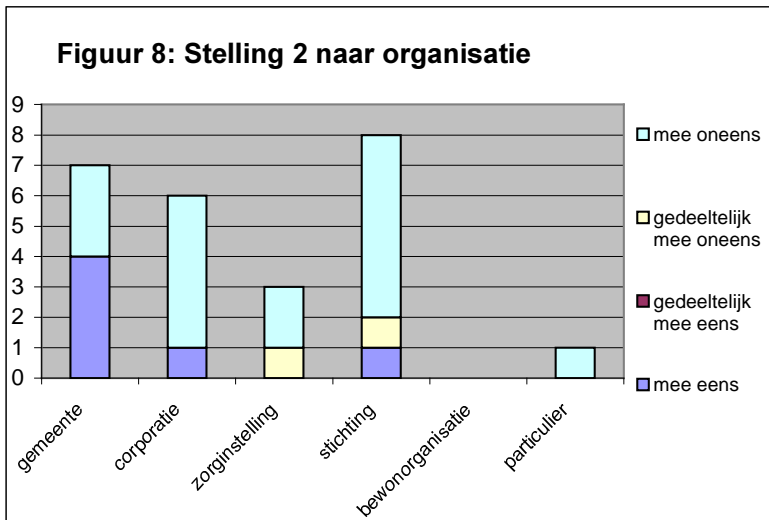
- ‘ Bundeling van middelen is vertragend in procedure.’
- ‘ Binnen het ISV bestaat de kans dat plannen een te lange weg moeten gaan.’
- ‘ De herkenbaarheid gaat verloren. Het ISV is breed georiënteerd en een experimentenkrediet past niet in deze breedte.’
- ‘ Een aparte stimuleringsregeling is toegankelijker.’

De kern van de argumenten kan als volgt kort worden samengevat (zie ook bijlage 2):

- Toegankelijkheid voor andere doelgroepen wordt minder; aparte regeling is toegankelijker (6)
- Bundeling van middelen werkt vertragend op de procedure (4)
- Geen ruimte voor particulier initiatief (3)
- Experimentele karakter van Experimentenkrediet Volkshuisvesting gaat verloren (2)
- Herkenbaarheid en label van Experimentenkrediet Volkshuisvesting gaat verloren (2)
- Vertraging en willekeur door bureaucratie gemeenten (1)
- Onduidelijkheid over geldstromen (1)

Stelling 2 naar organisatie

In figuur 8 is de stelling uitgezet naar de organisatie van de respondenten. Hieruit blijkt dat met name gemeenten voor het bundelen van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting in het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing zijn.

Stichtingen, zorginstellingen en corporaties zijn voornamelijk tegen de stelling en zien graag dat het Experimentenkrediet Volkshuisvesting als aparte stimuleringsregeling blijft bestaan.

3.2.2 Uitstraling en kennisoverdracht

De belangrijkste voorwaarde aan het project dat ingediend wordt voor het experimentenkrediet Volkshuisvesting is dat de vernieuwing en / of het experimentele karakter ook door anderen kan worden toegepast. Het ingediende project moet uitstraling hebben naar anderen en er moet kennisoverdracht plaats vinden.

Bij de vraag naar in hoeverre er uitstraling en kennisoverdracht heeft plaats gevonden van de projecten over de periode 1994-2001 is gekeken naar:

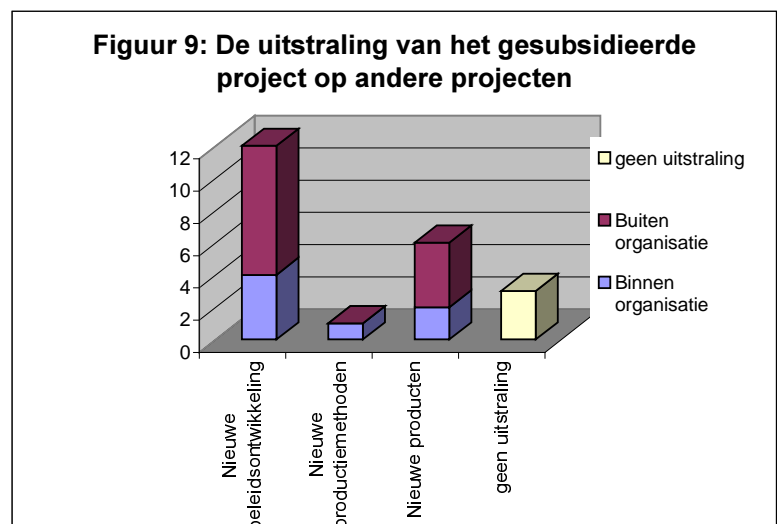
1. in welke mate de uitstraling van het project heeft plaats gevonden binnen en buiten de organisatie, waarbij onderscheid is gemaakt in uitstraling naar nieuwe beleidsontwikkeling, nieuwe productiemethoden, nieuwe producten.
2. welke informatie over is gedragen op anderen, waarbij onderscheid is gemaakt in de onderzoeksmethode, de informatie over de planvoorbereiding, de inhoudelijke of beleidsmatige informatie, informatie over de procesbegeleiding, informatie over de realisatie en uitvoering en informatie over de exploitatie.
3. op welke wijze de kennisoverdracht heeft plaats gevonden, waarbij onderscheid is gemaakt in formele informatie-uitwisseling, informele informatie-uitwisseling, via bekendheid aan de media, via artikelen in vakbladen.

De uitstraling van het project op andere projecten

Uit de enquête blijkt dat 86% van de gehonoreerde projecten van de respondenten uitstraling heeft gehad naar anderen (zie figuur 9). Van die projecten heeft 54% uitstraling gehad naar projecten buiten de organisatie. Bij 13% van de projecten heeft geen uitstraling en / of kennisoverdracht plaats gevonden naar anderen.

De projecten waarvan uitstraling heeft plaats gevonden **buiten** de organisatie hebben:

- 8 projecten geleid tot nieuwe beleidsontwikkeling
- 4 projecten geleid tot nieuwe producten

De projecten waarvan uitstraling heeft plaats gevonden **binnen** de organisatie hebben:

- 4 projecten geleid tot nieuwe beleidsontwikkeling
- 2 projecten geleid tot nieuwe producten
- 1 project geleid tot nieuwe productiemethoden.

Een aantal respondenten heeft aangegeven tot welke nieuwe projecten de uitstraling heeft geleid. Een beschrijving van deze projecten is opgenomen in bijlage 3.

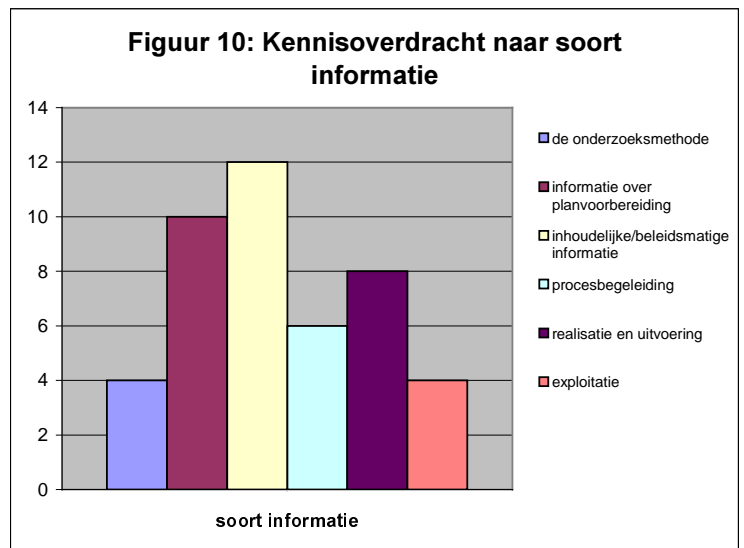
Kennisoverdracht naar soort informatie

Bij de kennisoverdracht is gekeken naar welke informatie over is gedragen op anderen. De belangrijkste inhoudelijke randvoorwaarden is dat de subsidie alleen mag worden verstrekt aan het doen van onderzoek (onderzoeksmethoden, inhoudelijke of beleidsmatige informatie), het opstellen van plannen of voor de procesbegeleiding. De subsidie is niet bedoeld voor het dekken van kosten bij de realisatie, uitvoering of exploitatie van het project.

Uit de enquête blijkt dat 27% van kennisoverdracht gaat over de informatie over de realisatie, uitvoering en exploitatie (zie figuur 10).

De helft van de kennis die wordt overgedragen bestaat uit informatie over de planvoorbereiding en over inhoudelijke en beleidsmatige informatie (50%).

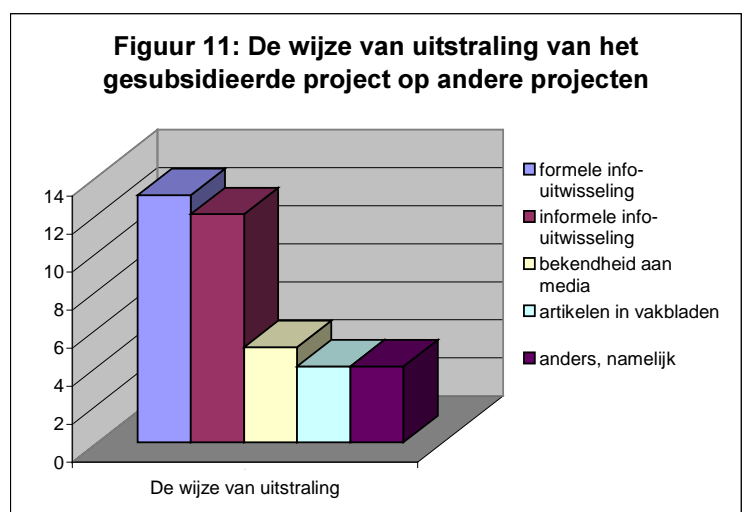
9% van de overgedragen kennis bestaat uit de onderzoeksmethode en 14% bestaat uit informatie over de procesbegeleiding.

De wijze van kennisoverdracht

Uit figuur 11 blijkt dat 66% van de informatie via overleggen wordt uitgewisseld. Het verschil tussen formeel en informeel overleg is niet groot resp. 13 en 12 keer. Daarnaast heeft er 5 keer informatie-uitwisseling plaats gevonden via bekendheid aan de media en 4 keer via artikelen in vakbladen.

Daarnaast heeft er vier keer op een andere wijze kennisoverdracht plaats gevonden. Het project Wiekslag I (1996) heeft uitstraling gehad op internationaal niveau (België en binnen EEG). Over het project woonwerkboerderij Werkhoven (2001) wordt een publicatie geschreven en uitgebracht.

Bij het project Duurzaam huis (1998) vindt kennisoverdracht plaats door middel van open dagen en bezoeken aan huis. Bij het project Woonzorgzone Liendert-Rustenburg (2001) vindt uitwisseling van informatie plaats in een stuurgroep waar meerdere partijen (corporaties en instellingen) bij betrokken zijn. Een overzicht van alle ingediende projecten is gegeven in bijlage 4.

3.2.3 Conclusies

Doelstelling Experimentenkrediet Volkshuisvesting

De doelstelling van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting als ondersteunend, aanvullend en stimulerend volkshuisvestingsbeleid voor vernieuwende en experimentele initiatieven wordt gedragen door de externe partijen². De indieners van gehonoreerde projecten geven aan dat met name de haalbaarheid van vernieuwende projecten en projecten met een experimenteel karakter gewaarborgd worden door de subsidie. Ten tweede geven de indieners aan dat de subsidie een positieve uitstraling heeft op andere externe partijen. Deze positieve uitstraling bestaat uit de bereidheid van andere externe partijen voor financiële ondersteuning (multipliereffect). Deze financiële bereidheid van andere partijen zorgt voor een breed gestimuleerd en vernieuwend volkshuisvestingsbeleid binnen de provincie Utrecht.

Het belang van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting als aparte stimuleringsregeling wordt onderstreept door de externe partijen. De externe partijen geven aan dat een bundeling in het ISV vetragend werkt op de procedure, de toegankelijkheid voor andere doelgroepen minder wordt en geen ruimte biedt voor particulier initiatief. Het experimentele karakter en de herkenbaarheid van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting gaat dan verloren.

Uitstraling en kennisoverdracht

Er wordt uitvoering gegeven aan de belangrijkste voorwaarde dat het project ook door anderen kan worden toegepast. In 86% van de gehonoreerde projecten heeft er uitstraling plaats gevonden naar anderen zowel binnen als buiten de organisatie. De kennisoverdracht vindt merendeel plaats door formeel en / of informeel overleg. Met name de kennis over de planvoorbereiding en de inhoudelijke en beleidsmatige informatie wordt overgedragen op anderen.

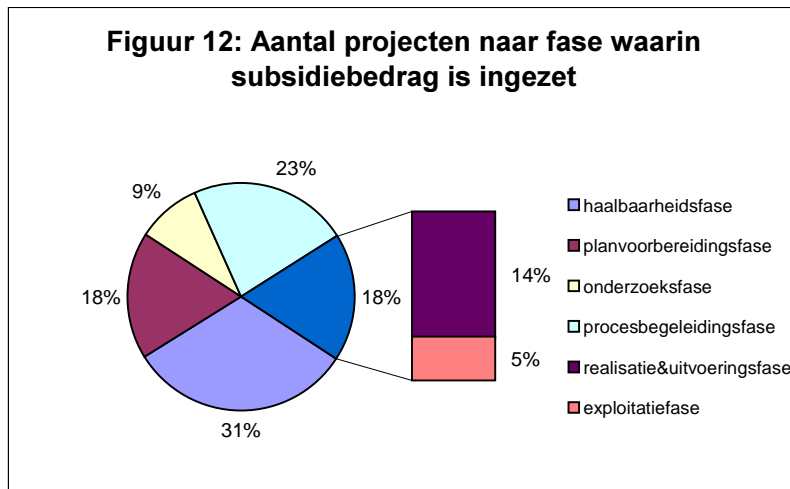
² Hieronder worden de drie doelgroepen verstaan waar de enquête naar is verstuurd

3.3 Effectiviteit

In deze paragraaf wordt ingegaan op de effectiviteit van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting. Paragraaf 3.3.1 gaat in op de besteding van de subsidies en of deze doelmatig zijn gebruikt. Over de hoogte van het maximale beschikbare bedrag en of de subsidie doorslaggevend is als financiële bron wordt ingegaan in de volgende paragraaf. Da laatste paragraaf gaat in op de conclusies

3.3.1 Besteding van subsidies

De subsidie mag alleen worden verstrekt voor het doen van onderzoek, het opstellen van plannen of voor de procesbegeleiding. De subsidie is bedoeld voor financiële steun in planvoorbereidingskosten, onderzoekskosten en procesbegeleidingkosten.

Om de vraag te beantwoorden in hoeverre de subsidies doelmatig zijn besteed, is aan de respondenten gevraagd aan te geven voor welke kosten de subsidie is ingezet (zie figuur 12).

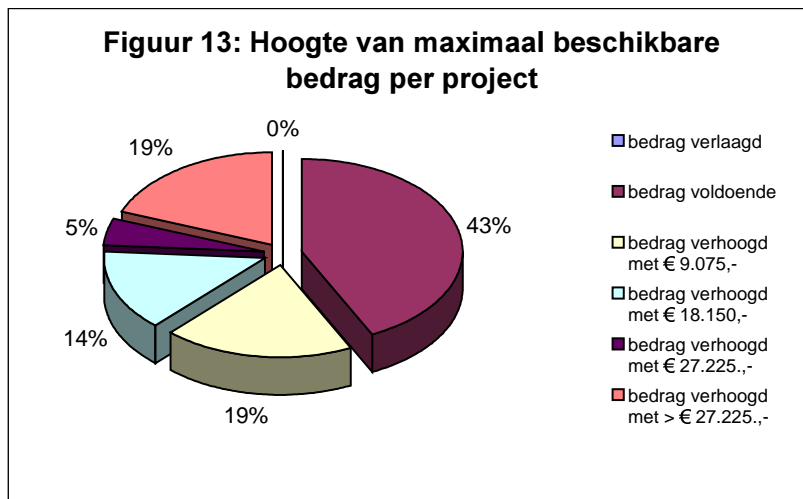
In 82% van de gehonoreerde projecten is de subsidie volgens de criteria van de stimuleringsregeling besteed. Hiervan is 1/3 van de subsidies besteed in de haalbaarheidsfase.

Toch is nog 18% van de subsidies besteed aan kosten die niet voldoen aan de voorwaarden van de regeling. Bij 14% (3) van de projecten is financiële steun verleend aan kosten in de realisatie&uitvoeringsfase. In 5% (1) van de projecten is de subsidie gebruikt voor dekking van kosten in de exploitatiefase.

3.3.2 Financiering

Het totale beschikbare bedrag is van 36.302,- incidenteel in 1994 uitgroeid tot 295.000,- structureel in 2001. Per project kan een maximale subsidie worden toegekend van 18.150,-.

Aan de respondenten is gevraagd of de hoogte van het maximale beschikbare bedrag per project voldoende is of moet worden gewijzigd.

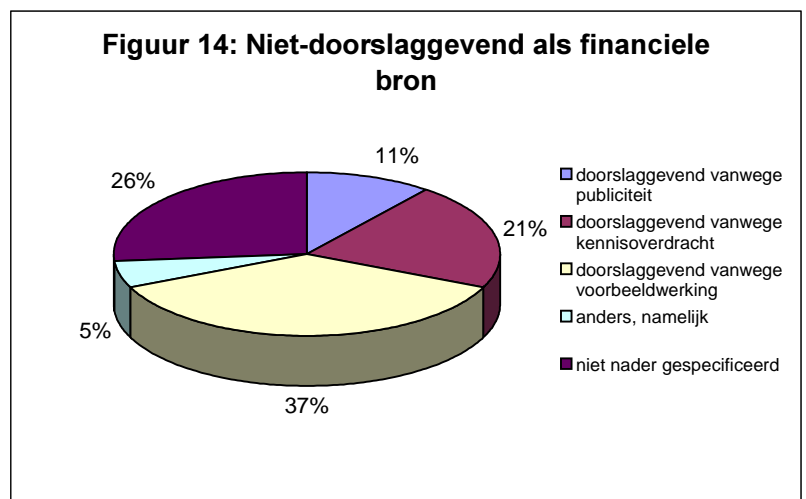

Iets minder dan de helft vindt dat het maximaal beschikbaar bedrag per project voldoende is.

Een vijfde vindt dat het subsidiebedrag minimaal moet worden verhoogd met 9.075,-. Een zelfde deel vindt dat het subsidiebedrag moet worden verhoogd worden met meer dan 27.225,-.

Aan de respondenten is gevraagd in hoeverre de financiële steun van de subsidie doorslaggevend is voor het slagen van het project. Als werd aangegeven dat de subsidie niet doorslaggevend was als financiële bron, moest worden aangegeven om welke reden de subsidie dan wel doorslaggevend was. Aangegeven kon worden vanwege de kennisoverdracht of vanwege de voorbeeldwerking of vanwege de publiciteit.

Voor een kwart van de projecten was de subsidie direct als financiële steun van belang voor het slagen van het project. Voor de andere projecten was de subsidie niet direct als financiële steun van belang, maar een ruggesteun. In figuur 14 is weergegeven voor welke andere reden de subsidie dan direct doorslaggevend was.

De respondenten gaven voor 37% van de projecten aan dat de subsidie van belang was vanwege de voorbeeldwerking van het project. Het project heeft een voorbeeldwerking vanwege de voorwaarde van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting dat het ingediende project vernieuwend van aard of een experimenteel karakter moet hebben dat uitstraling heeft naar anderen. 21% heeft aangegeven dat de subsidie van doorslaggevend belang was vanwege de kennisoverdracht. 11% geeft aan dat de subsidie doorslaggevend was vanwege de publiciteit.

3.3.3 Conclusies

Besteding

In 82% van de gehonoreerde projecten zijn de subsidies effectief en doelmatig besteed. De subsidies zijn volgens de criteria van de stimuleringsregeling ingezet voor het doen van onderzoek, het opstellen van plannen of voor de procesbegeleiding. In vier projecten zijn de subsidies niet besteed volgens de criteria. Hierbij ging het om projecten....

Financiering

De subsidie is voor veel projecten van essentieel belang. De indieners van gehonoreerde projecten geven aan dat met name de haalbaarheid van vernieuwende projecten en projecten met een experimenteel karakter gewaarborgd worden door de subsidie (zie par. 3.1.2 blz. 9). Als er echter wordt gekeken naar de subsidie als directe financiële bron voor het slagen van het project, geven de indieners aan dat de subsidie meer een ruggesteun is voor de totale kostendekking. De voornaamste redenen om een project in te dienen zijn de voorbeeldwerking, de voorwaarde aan kennisoverdracht en de publiciteit rondom de stimuleringsregeling. De stimuleringsregeling is volgens de verordening ook bedoeld als ondersteuning en aanvulling op de totale dekking van kosten van het project. Ondanks dat de subsidie meer een financiële ruggesteun is in de kosten, blijkt dat er voor 40% behoefte is naar een verhoging van het maximale toe te kennen bedrag per project.

3.4 Publiciteit

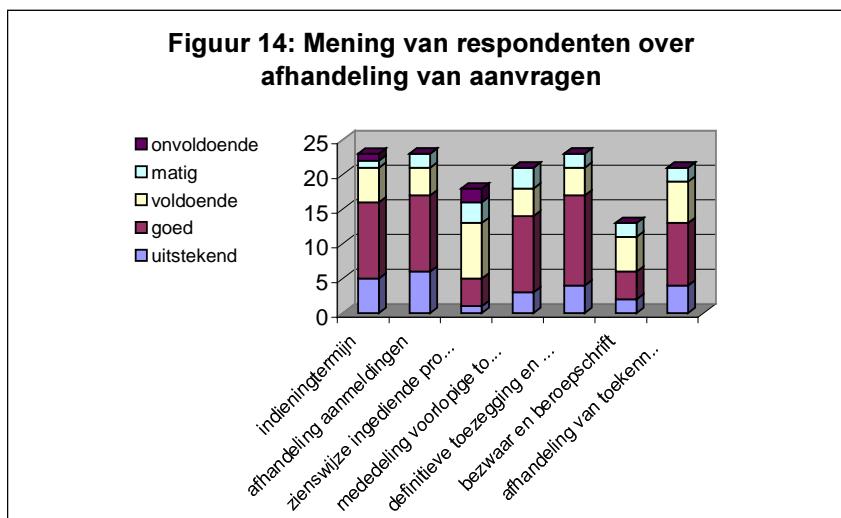
Paragraaf 3.4 gaat in op de mening van de respondenten over de aanvraagprocedure en de brochure van het Experimentenkrediet Volkshuisvesting. Daarbij is gevraagd een waardering aan te geven van onvoldoende tot uitstekend op de verschillende onderdelen.

3.4.1 De aanvraagprocedure

Iedereen die zich bezig houdt op het terrein van het wonen in de provincie Utrecht kan een aanvraag indienen voor het Experimentenkrediet Volkshuisvesting. Elk jaar kunnen er aanvragen voor 1 mei van dat jaar ingediend worden. De aangemelde projecten worden beoordeeld op de voorwaarden die in de verordening zijn genoemd. Gedeputeerde Staten nemen een voorlopig besluit uit de projecten die voldoen aan de voorwaarden. Deze projecten kunnen worden ingezien (zienswijze). De provinciale statencommissie Ruimte en Groen adviseert Gedeputeerde Staten over de verdeling. Op het verdelingsbesluit is de beroep- en bezwaarprocedure van het Awb van toepassing.

Aan de respondenten is gevraagd een beoordeling te geven (van onvoldoende tot uitstekend) van de wijze waarop de projectaanvragen worden afgehandeld. Hierbij is gevraagd een mening te geven over (afhandeling aanvragen in chronologische volgorde):

- duur van indieningstermijn
- afhandeling van de aanmeldingen
- mededeling van voorlopige toezegging of afwijzing
- definitieve toezegging of afwijzing
- de afhandeling van het toekennen van de subsidie

De **duur van de indieningstermijn** wordt uitstekend tot goed gewaardeerd. Zes respondenten geven een voldoende tot matig. Eén respondent vindt de duur van de termijn onvoldoende.

De **afhandeling van de aangemelde projecten** wordt door 74% uitstekend tot goed gewaardeerd. Slechts 6 respondenten geven een voldoende tot matig aan

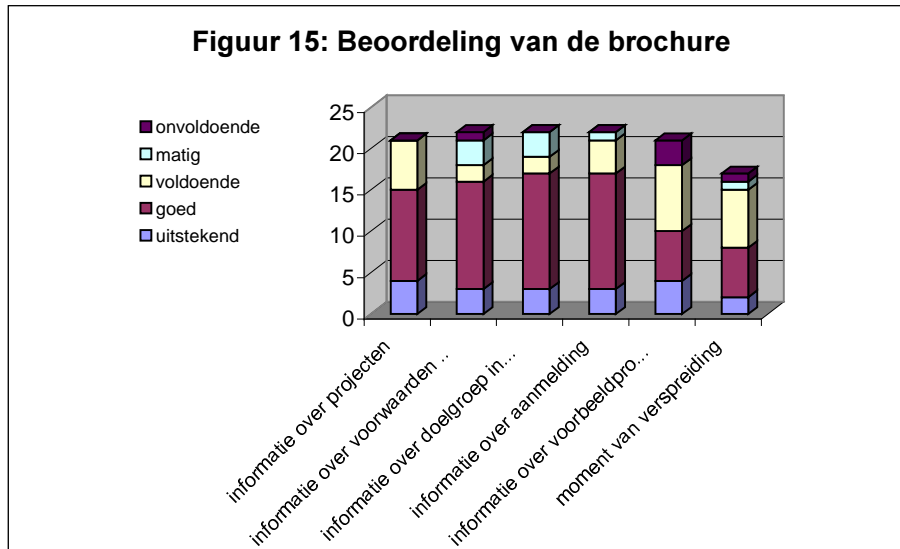
de afhandeling van de aanvragen.

De **mededeling van voorlopige toezegging of afwijzing** wordt door meer dan 60% uitstekend tot goed gewaardeerd. Ook de **definitieve toezegging of afwijzing** wordt uitstekend tot goed gewaardeerd (75%). Enkele opmerkingen waren er wel over de afwijzing van projecten. Een aantal respondenten (3) gaven aan dat er weinig inhoudelijke onderbouwing werd gegeven over de afwijzing. Een respondent vond het lastig een verzoek in te dienen en had daarbij professionele ondersteuning nodig.

De **afhandeling van het toekennen van de subsidies** wordt minder hoog gewaardeerd dan de voorlopige mededeling en definitieve toezegging of afwijzing van de subsidie. 60% geeft de afhandeling van het toekennen van de subsidies een uitstekend tot goed (t.o.v. 75% voor de definitieve toezegging of afwijzing). 8 respondenten geven de afhandeling een voldoende tot matig.

3.4.2 Beoordeling brochure Experimentenkrediet Volkshuisvesting

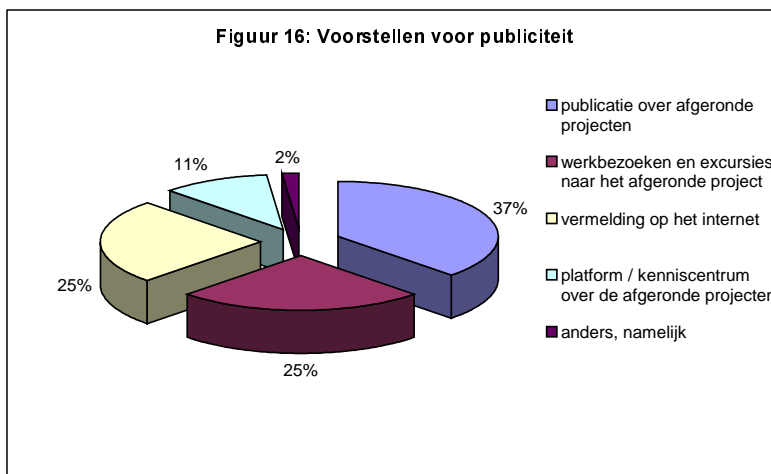
Elk jaar wordt er een brochure uitgegeven met informatie over het Experimentenkrediet Volkshuisvesting en de aanvraagprocedure. Aan de respondenten is gevraagd een beoordeling te geven over een aantal onderdelen.

Over het algemeen wordt de brochure door de respondenten uitstekend tot goed gewaardeerd. Met name de informatie over welke projecten en voor wie de subsidie geldt, de informatie over de voorwaarden, de procedure en de wijze van aanmelding wordt uitstekend tot goed gewaardeerd.

De informatie over de voorbeeldprojecten en het moment van verspreiding wordt door 40% gewaardeerd met een voldoende. 30% waardeert de informatie over de voorbeeldprojecten en het moment van de verspreiding met een goed.

3.4.3 Verbeteringen voor de publiciteit

Aan de respondenten is gevraagd aan te geven welke behoefte er is naar verbeteringen voor publiciteit en / of kennisoverdracht van de projecten. Hierbij gaf 30% aan behoefte te hebben aan een publicatie over de afgeronde projecten. 25% heeft behoefte aan werkbezoeken of excursies naar de afgeronde projecten. Nog eens 25% heeft behoefte aan vermelding op het internet van de provincie Utrecht over de projecten. Daarnaast geeft 11% aan wel te willen participeren in een platform of kenniscentrum.

3.4.4 conclusies

Informatieverschaffing procedure

De afhandeling van de aanvragen en de toekenning van de subsidies worden uitstekend tot goed gewaardeerd. Ook de informatieverschaffing over de stimuleringsregeling en aanvraagprocedure door middel van de brochure wordt uitstekend tot goed gewaardeerd. Dit betekent dat de indieners en potentiële doelgroepen voldoende en op een goede tot uitstekende wijze worden geïnformeerd over de stimuleringsregeling en op de hoogte worden gesteld van de toezegging en verlening van de subsidies.

Publiciteit

Ondanks dat de informatieverschaffing en de afhandeling van de aanvragen uitstekend tot goed wordt gewaardeerd, is er behoefte aan andere middelen van kennisoverdracht en publiciteit. Er bestaat met name een grote behoefte aan een passieve vorm van informatie-uitwisseling, zoals een publicatie over de afgeronde projecten en vermelding van de projecten op de provinciale website. Daarnaast heeft een aantal respondenten behoefte aan een actieve vorm van informatie-uitwisseling, zoals het participeren in een platform / kenniscentrum of werkbezoeken / excursies naar de afgeronde projecten.